Forordning

om

Pengevæsenet paa Island.

Tilskipan

um

Peningagilding á Íslandi.

Kaupmannahøfn, þann 30ta Martsí 1836.

Kaupmannahøfn.

Prentud hjá Directeur Jens Hostrup Schúltz,
Kóngsins og Háskólans Bókþrykkjara.

Vi Frederik den Sjette,

af Guds Naade, Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, Gjøre vitterligt: at, da de paa Island værende locale Forhold ikke tillade, at Rigsbanksedler der kunne vinde den fornødne Fasthed som Betalingsmiddel, ligesom og den Regning efter saakaldte Varedalere, som der er kommet i Brug, fører til adskillige Misbrug og Uleiligheder, saa have Vi været betænkte paa at gjøre Sølvmynt til almindeligt Betalingsmiddel og almindelig Norm for Pengeberegning paa Island, og have i saa Henseende, efterat have indhentet allerunderdanigst Betænkning af Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt Island og Færøerne, fundet for godt at fastsætte Følgende:

Vér Fridrik hinn Sjøtti,

af Guds Nád, Konúngur í Danmørk,

Vinda og Gauta, Hertogi í Slésvík, Holstein, Stórmæri, Péttmerski, Láenborg og Oldenborg,

Gjørum vitanlegt: ad þar sérlegar kríngumstædur ekki leyfa þad á Íslandi, ad Ríkisbánkasedlar þar geti nád naudsynlegri stadfestu sem borgunarmedal, eins og líka sá reikníngsmáti, eptir svokolludum Vorudolum, sem þar er kominn í brúk, leidir til ýmislegrar misbrúkunar og óhentugleika, svo høfum Vér þad í hyggju haft ad gjora Silfurmynt ad almennilegu borgunarmedali og regluformi fyri penínga útreikníng á Íslandi, og hefur Oss í því tilliti, eptir ad Vér høfum útvegad allraundirgefnast álit Vorra trúu Umdæmastanda fyri Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs Stifti, svo og Ísland og Færeyar, þóknast ad ákvarda fylgjandi:

§ 1.

Alle Skatter, Boder, Retssportler og andre Betalinger, med Hensyn til hvilke det efter Placaten af 11te Mai 1819 § 1, sammenholdt med Forordningen af 20de Marts 1815 §§ 6 og 20, hidtil har været overladt til den, som Betalingen paaligger, om han vilde udrede samme med Rigsbankpenge Sølvmynt, eller med Sedler, efter den i bemeldte Placat omhandlede Sølvcours, skulle for Fremtiden erlægges med Sølvmynt, uden at forberørte Valg længere skal finde Sted, dog med den Undtagelse i Henseende til Vore Intrader, som indeholdes i § 6 af denne Vor Forordning.

§ 2.

Paa samme Maade bør enhver anden Gjæld i Rigsbankpenge paa Island betales med Sølvmynt, Daler for Daler og Skilling for Skilling, hvad enten den, efter de hidtil gjeldende Regler, kunde betales med Rigsbankpenge Repræsentativer efter sammes paalydende Beløb, eller det ifølge disse Regler stod til Debitor at betale efter eget Valg, enten med Sølvmynt eller med Repræsentativer efter den i Placaten af 11te Mai 1819 § 1 omhandlede Cours.

§ 3.

Den Gjeld, som allerede maatte være stiftet i den saakaldte Vareværdie eller Varedalere, skal ogsaa, forsaavidt den ei ifølge Contracten bliver at erlægge med Varer, afgjøres med Sølvmynt efter det Forhold, som enten beviisligen er aftalt mellem Vedkommende, eller som dog, ifølge almindelig Skik og Brug paa Stedet, maa antages

§ 1.

Allir skattar, bætur, réttartekjur og önnur gjöld, í tilliti til hvörra þad eptir Opnu Bréfi af 11ta Maí 1819 § 1, samanbornu vid Tilskipun af 20ta Martsi 1815 §§ 6 og 20, híngad til hefur verid þeim, sem á ad greida borguninna, sett í sjálfs vald ad gjalda hina sömu med Ríkisbánkapeníngum í Silfurmynt ellegar í Sedlum, eptir því í nefndu Opna Bréfi umhöndlada Silfursgángverdi, skulu eptirleidis gjaldast med Silfurmynt, án þess ad fyrrumgetid val lengur skuli hafa stad, þó med þeirri undantekníngu, áhrærandi Vorar tekjur, sem inniheldst í § 6 af þessari Vorri Tilskipan.

§ 2.

Á sama máta á sérhvör önnur skuld í Ríkisbánkapeníngum á Íslandi ad borgast med Silfurmynt, dal fyri dal og skildíng fyri skildíng, hvört heldur hún, eptir þeim híngadtil gildandi reglum, gat borgud ordid med Ríkisbánkapeníngum í Sedlum eptir þeirri upphæd, uppá hvörja þeir hljóda, ellegar þad, eptir tédum reglum, var sett skuldunauti í sjálfs vald ad borga, eptir egin vali, annadhvört med Silfurmynt, edur med Sedlum, eptir því í Opnu Bréfi af 11ta Maí 1819 § 1 umhöndlada gángverdi.

§ 3.

Þær skuldir, sem nú þegar kunna ad vera uppá fallnar í því svokallada Vöruverdi edur Vörudölum, skulu einnig, ad svo miklu leiti þær ekki, eptir samkomulagi, eiga ad gjaldast í Vörum, afgjörast med Silfurmynt eptir þeirri tiltölu, sem annadhvört bevísanlega hefur verid aftölud milli Hlutadeganda, ellegar sem þó, eptir

at ligge til Grund for deres indbyrdes Samhandel. Om end Benævnelsen Repræsentativer har været brugt, vil Forpligtelsen dog være at ansee som stiftet i Vareværdie, naar der iøvrigt haves afgjørende Grunde for, at Parterne have meent ikkun denne sidstnævnte Valuta.

§ 4.

Ligesom det allerede følger af Placaten af 11te Mai 1819 § 2, at enhver Pengeforpligtelse, som indgaaes paa Island, skal, hvor ingen modsat Bestemmelse udtrykkeligen er given, antages at være afsluttet om Rigsbankpenge Sølvmynt, og altsaa opfyldes med Betaling i Sølvmynt, med mindre Parterne forene sig om en anden Valutas Antagelse, saa befales og herved, at alle Handelspriser fra 1ste Januar 1837 skulle fastsættes i Sølvmynt, og alle Handelsbøger, Contrabøger og Handelsregninger lyde paa denne Pengesort. De Handels- og Contra-Bøger, som føres anderledes, skulle i Tilfælde af Indsigelse tabe den Beviiskraft, der ellers efter Loven vilde tilkomme samme. Dog forstaaer det sig selv, at det er Vedkommende uformeent, at forenes om en i Sølvmynt paadragen Handelsgjelds Betaling med Varer efter den Priis, hvorom de blive enige.

§ 5.

De ved Vor Forordning af 16de Juli 1817 paabudne Capitelstaxter i Island skulle herefter sættes i Rigsbankpenge Sølvmynt, samt alle offentlige Afgifter og Præstationer, som ere Gjen-

þeim á stadnum almennilega sidvang og brúki, hlýtur ad virdast ad liggja til grundvallar fyri þeirra innbyrdis samhöndlun. Jafnvel þótt nafnid Sedlar hafi brúkad verid, á skuldbindingin þó ad álitast sem gjörd í Voruverdi, þegar annars afgjörandi ástædur hafast fyri því, ad partarnir einúngis meint hafi þettad sídastnefnda andvirdi.

§ 4.

Eins og þad nú þegar fylgir af Opnu Brefi af 11ta Maí 1819 § 2 ad sérhvör Peninga skuldbindíng, sem gjörist á Íslandi, skuli, hvar engin gagnstæd ákvördun útþrykkilega er tiltekin, álitast ad vera samin um Ríkisbánkapeninga í Silfurmynt, og þessvegna egi ad uppfyllast med borgun í Silfurmynt, nema partarnir komi sér saman um annad verdlag, svo skipast og hérmed ad allir Höndlunar-prísar frá 1ta Janúari 1837 skulu ákvardast í Silfurmynt, og allar Höndlunarbækur, Contrabækur og Höndlunarreikníngar hljóda uppá þesskonar Peninga. Þær Höndlunar- og Contra-bækur er semjast ödruvísi, skulu, ef þeim mótsagt verdur, missa þann bevísingarkrapt, sem þær annars, eptir lögum, hafa mundu. Samt er þad sjálfsagt, ad þad ekki má meinast hlutadegendum ad koma sér saman um borgun höndlunarskulda, gjördra í Silfurmynt, med Vörum, eptir því verdlagi, er þeir sín á milli samþykkja.

§ 5.

Þeir med Vorri Tilskipan af 16da Júlí 1817 uppábodnu Capitels-Taxtar fyrir Ísland skulu héreptir setjast í Ríkisbánkapeníngum Silfurmynt, svo og allar almennar afgiftir og gjöld, um hvör þessir Taxtar hljóda, borgast med þessu andvirdi, þegar borgunin

stande for disse Taxter, med denne Valuta betales, naar Betaling ei erlægges i enten lovbestemte eller omcontraherede Naturalier.

§ 6.

Den i Placaten af 11te Mai 1819 § 4 omhandlede Skillemynt skal fra den Tid af, at denne Vor Forordning er bleven bekjendtgjort paa Island, og indtil videre gaae og gjelde som Rigsbankpenge Sølvmynt Skilling for Skilling, saaledes at 1 Rigsbankdaler Sølvmynt kan betales med 96 Skl. dansk Courant. Dog have Sysselmænd, Administratorer for Vore Jordegodser og Andre, til hvilke Oppebørseler af Vore Intrader ere overdragne, at modtage denne Mynt efter det i nysnævnte Placat fastsatte Forhold 60 Skilling for 1 Rigsbankdaler Repræsentativer indtil Udgangen af indeværende Aar, og maae igjen efter samme Forhold indtil 1ste April 1837 betale til Vor Jordebogskasse i Island det, de i saadan Mynt maatte have oppebaaret.

§ 7.

Til Erstatning for den Courant-Skillemynt, som er kommen, og efterhaanden vil komme ud af Omløb paa Island, ville Vi drage Omsorg for, at et passende Forraad af Rigsbankpenge Sølv-Skillemynt bliver myntet og sat i Circulation sammesteds, hvorom kan ventes Vor nærmere allernaadigste Bekjendtgjørelse.

ekki stedur í landaurum, sem annadhvort eru tilteknir í lögum, edur ákvardadir med samníngi.

§ 6.

Sú í Opnu Brefi af 11ta Maí 1819 § 4 umhöndlada Smámynt skal frá þeim tíma, á hvörjum þessi Vor Tilskipun er auglýst ordin á Íslandi, og fyrst um sinn frammvegis, gánga og gilda sem Ríkisbánkapeníngar Silfurmynt, skildíngur fyri skildíng, svoleidis, ad 1 Ríkisbánkadalur Silfurmynt getur borgast med 96 skildíngum í Danskri Cúrantmynt. Þó ega Sýslumenn, Umbodsmenn yfir Voru Jardagótsi, og Adrir, er Vorar fjárheimtur hafa á hendi, ad taka á móti þessari Mynt, eptir þeirri í nýnefndu Opna Brefi ákvördudu tiltölu, nefnilega 60 Skildínga fyrir 1 Ríkisbánkadal í Sedlum, til útgaungu þess nú yfirstandanda árs, og mega þeir aptur, til 1ta Aprílis 1837, borga, eptir sömu tiltölu, til Vors Jardabókarkassa á Íslandi þad, hvörju þeir í slíkri mynt kynnu ad hafa medtöku veitt.

§ 7.

Til Endurgjalds fyri þá Cúrant Smámynt sem er kominn og hereptir mun koma úr gángi á Íslandi, viljum Ver bera Umhyggju fyrir ad tilhlýdileg gnægd af Ríkisbánkapeninga Silfursmámynt verdi myntud og sett í gáng samastadar, hvarum Vorrar nákvæmari allranádugustu Auglýsingar má vænta.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn,
den 30te Marts 1836.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

FREDERIK R.

Stemann.

Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Bentzen.

Hvareptir allir Hlutadegendur sér allraundirgefnast hegda eiga.

Gefid í Vorum Konúnglega Adsetursstad Kaupmannahöfn, þann 30ta Martsi 1836.

Undir Vorri Konúnglegu Hönd og Innsigli.